

# Jemes

## Nəgkiariien sə rani mə nəfe i nəkukuə

Ia nuk 48 Jemes riməkupwən mīrai nəkukuə i ia nəkukuə me pam ia Niutestamen. Jemes in piəvi Iesu. In iəmə asori riti ia nəmə asori me səvəi nakalasia me fwe Jerusalem. Nəkukuə səvənhi revən ti nakalasia me pam ripkevən mhə ti nousəsimwīnien səvənraha kuatia. Jemes rimərai nəkukuə i mə trahatən nakalasia me ia noien səvəi nərmama səməme kamhahatətə ia Kristo. In rini mə trini minuə nahatətəien səvəi iərmama riti ro nīpərhienien, tukətoni ia noien səvənhi. Jemes ramahatən nərmama ia narimnari me mīni mə niemaha trəpwəh nəpiien irəha. Irəha tuhəpwəh nīni ərəhaien irəha me. Irəha tuho rəmnəmwhen a ia nīrəha me. Irəha tuhətui amasan ti nəfe nərəmīnraha rani. Irəha tuhəpwəh nəfiəutəien irəha. Irəha tuho nətərigien səvənraha rəpwəmwis nənə mhəfwaki.

### *Nəgkiariien sə rakupwən*

<sup>1</sup> \*Iou Jemes. Iou iərmama riti sə iakamo tukwini nari m Kumwesən mīne Iesu Kristo Iərimənu səkitaha. Iakamərhi pehe nəkukuə i rauvehe tukumiaha kwənəkwus twelef səvəi nəkur Isrel hiamarə kirkiri ia tənəmtənə me. Iakani ramasan tukumiaha.

### *Nahatətəien mīne nukurənien*

<sup>2</sup> \*Piak me, narimnari me səpəmsəpə tuhəuvehe

---

\* **1:1:** Kal 1:19, Wok Me 15:23, 1Tes 1:1      \* **1:2:** Rom 5:3-5

mho nāmisāien m kīmiaha. Nāpīn tihātoni, rerīmiaha tramākeikei magien. <sup>3</sup> \*Kīmiaha hiāuvāukurān raka mā nāpīn nāmisāien ruvehe mā tro mātā sas ia nahatātāien sākīmiaha, noien nāha tro hiāuvehe mhāskai mwi tī nārēr āknekīnien ia nahatātāien sākīmiaha. <sup>4</sup> Nānā kīmiaha tihāmākeikei mhārēr āknekīn ia nahatātāien sākīmiaha ia nāpīn me mheste pen nāpīn sē tihāuvehe mhatukwatukw mhāmwhen, nari riti mwi ko rīpkīwān tōni mhā kīmiaha. <sup>5</sup> \*Trīni mīnuā kīmiaha riti nukurānien sāvānhi rāpwāh nāmwhenien, ramasan mā in trāres Kumwesān sē rauvei pen auēr a narīmānari me m nārmama me pam mīpkātā ērāha mhā irāha. Nānā Kumwesān trasitu irā, mo nukurānien sāvānhi ruvehe māpwāmwis mwi. <sup>6</sup> \*Mātā nāpīn iārmama nāha trāres i, in tramākeikei mahatātā ia Kumwesān, māpwāh nāmkiāmkiien, tī nārī nā mā iārmama sē ramāmkiāmki nari rāmwhen ia peiau ia tāsī nīmātāgi ramāpwi ramāsāsau āpnāpen. <sup>7</sup> Iārmama iamīnhi ko rāpwāh nātāien mā truvehi nari riti ruku pen tī Iārīmānu, <sup>8</sup> tī nārī nā mā nātārigien sāvānhi ro kārū ko rīpkārēr mhā ia nari kuatīa ia noien me sē in ramo.

*Iārmama auēr a mīne iārmama sē nautā sāvānhi rasori*

<sup>9</sup> \*Trīni mīnuā piāvtaha riti nautā sāvānhi riwān, ramasan mā rerīn tragien nāpīn Kumwesān truvehi utā in. <sup>10</sup> \*Rāmwhen a mwi trīni mīnuā piāvtaha riti nautā sāvānhi rasori, ramasan mā rerīn tragien nāpīn Kumwesān truvehi irāpw in.

\* **1:3:** 1Tes 1:7 \* **1:5:** Prov 2:3-6 \* **1:6:** Mak 11:24 \* **1:9:**

Jem 2:5 \* **1:10:** Aes 40:6-7, 1Pit 1:24

Iakani iam̄nhi irə ti nəri nə mə iərmama nautə səvənhi rasori traukei məmwhen ia tihi nurhi. <sup>11</sup> Nəp̄in meri rutə məpnəpan pik mənhi nurhi, nurhi tr̄imhiə, tihin traukei məsas, namasanien səvənhi triwən. Ia noien nəha rəmwhen a mwi iərmama nautə səvənhi rasori. Nəp̄in ramavən mamowok səvənhi, in tremhə, nautə səvənhi triwən.

*Kumwesən ko r̄ipko mhə iərmama r̄imwei ia nər̄əhaien*

<sup>12</sup> \*Nəp̄in nəmisəien truvehe mə tro mətə sas ia nahatətəien səvəi iərmama riti, tr̄ini minuə iərmama nəha ramərer əknek̄in ia nahatətəien səvənhi, rerin tragien. Nəp̄in nəmisəien nəha traraka irə, Kumwesən truvei pen n̄im̄iruien rerin min rəmwhen kəfəfau pen kəfəfau səvəi n̄isiaiien m iərmama riti. In r̄ino raka promes mə truvei pen n̄im̄iruien rerin nəha m n̄ərmama me səməme hokeikei in. <sup>13</sup> Tr̄ini minuə iərmama riti r̄iregi noien ərəha ravi nətərigien səvənhi, iərmama nəha trəpwəh n̄iniien mə, “Kumwesən rərhi pehe nəri i, mavi nətərigien səiou irə mə takimwei.” In trəpwəh n̄iniien nəgkiariien nəha ti nəri nə mə noien ərəha ko r̄ipk̄ivi mhə nətərigien səvəi Kumwesən, nənə r̄ipko mhə noien səvəi Kumwesən mə tr̄ivi nətərigien səvəi iərmama irə. <sup>14</sup> \*Mətə iərmama tr̄iregi noien ərəha ravi nətərigien səvənhi nəp̄in rerin atukw ramrhi noien ərəha sə in rokeikei mə tro. In nə ravi nətərigien səvənhi mamiri raka in. <sup>15</sup> Nəp̄in iərmama rerin r̄inamrhi noien ərəha sə in rokeikei pik mə tro, noien ərəha nəha truvi nətərigien

---

\* **1:12:** 2Tim 4:8      \* **1:14:** Rom 7:7-10

səvənhi mo in rīmwei. Nənə noien ərəha truvehe masori ia nimiruien səvənhi mukuə kwənkwan nə iərmama nəha tremhə. <sup>16</sup> Piak keikei me. Kimiaha tihəpwəh nəseniien iərmama riti reikuə ia kimiaha. <sup>17</sup> \*Narimnari me pam səməme hamasan mhatukwatukw kauvei pehe m kitaha kamhəuku pen fwe ia neiai. Kumwesən ramərhi irapw pehe narimnari me nəha. In rino meri, mine məkwə, mine kəməhau me ia nimagouagou. Noien səvənhi ko rəpwəh nərariien, uə in ko rəpwəh nərariien muvei pehe təkutan m kitaha, məpwəh kitaha samarə ia nəpitəvien. <sup>18</sup> \*Ti nəri nə mə Kumwesən rokeikei in rərhi pehe nəgkiariien sə ro niperhienien. Nəgkiariien nəha ro kitaha səuvehe mhəno nəkwərhakwərha me səvənhi. Kumwesən ro iaminihi irə mə ia narimnari me pam in rino kitaha tsəmwhen ia kwənkwai nei me sə vi tukukupwən kesi.

*Kimiaha tihaməkeikei mhətərig ia nəgkiariien səvəi Kumwesən mho nəfe rani.*

<sup>19</sup> Piak keikei me, rerimiaha tramrhi nəgkiariien i. Nəpən kimiaha hiaməgkiari, tihaməkeikei mhətərig amasan, mhəpwəh nəgkiari akwauakwien. Kimiaha tihəpwəh nəseniien niemaha rəpi akwauakw kimiaha, <sup>20</sup> \*ti nəri nə mə niemaha səvəi iərmama ko rəpkukuə pehe mhə nukwan sə ratukwatukw rəmwhen Kumwesən rokeikei. <sup>21</sup> \*Kimiaha tihaməkeikei mhərarki raka noien me pam səməme həkemik mine noien ərəha me nəha həpik ia nimiruien səkimiaha. Tiheiwaiu mhətərig

---

\* **1:17:** Mat 7:11    \* **1:18:** Jon 1:13    \* **1:20:** Pri 7:9    \* **1:21:** Kol 3:8, 1Tes 2:1

amasan ti nægkiariien nəha kinəpwei rəmwhen ia nuni nari ia rerimiahaha. Nægkiariien nəha rukurən nuvehimiruien kimiahaha. <sup>22</sup> \*Mətə tihaməkeikei mho nəfe nægkiariien nəha rani. Trini minuə kimiahaha hiamətərig a irə, hiameikuə atukw a ia kimiahaha. <sup>23</sup> Trini minuə iərmama riti ramətərig a ia nægkiariien səvəi Kumwesən, mətə rəpwəh noien nəfe rani, in rəmwhen ia iərmama sə ramətə nənimen ia klas. <sup>24</sup> Nənə nəpən rətə raka nənimen, məpwəh mevən, təkwtəkwni a mwi renouenou mə nənimen rinəfo irə. <sup>25</sup> \*Mətə iərmama sə raməti pen ia loa atukwatukw nəha sə rameivinari ia nərmama, nənə raməti pen mamətə ia nəpən me, mīpko mhə in iərmama sə ramətərig a nənə menouenou i, mətə in ramo nəfe loa nəha rani, iərmama sə ramo iamīnhi Kumwesən trəkwein amasan irə ia nəfe wok səvənhi ramo. <sup>26</sup> \*Trini minuə iərmama riti rerin ramrhi mə in iərmama səvəi nəfwakiien, mətə rīpkətə amasan mhə ti nəfe nərəmīn ramīni, in rameikuə atukw a irə. Nəfe nari in ramo mamsiai Kumwesən irə ramo auər a. <sup>27</sup> Kumwesən in Tata səkitaha. Noien i nəkur əfwaki me tuho mhəsiai in irə sə ratukwatukw məmher ia nənimen, in i irəha tuhaməkeikei mhasitu ia nīpran me səməme nərman me səvənraha hemhə mhəpwəh irəha, mhasitu ia nəkwərhakwərha kemhə tənī irəha, nənə mhətui amasan mwi ti nimiruien səvənraha mə noien ərəha me səvəi tīprənə i tuhəpwəh noien irəha həuvehe mhəmkemik.

## 2

---

\* **1:22:** Mat 7:26, Rom 2:13    \* **1:25:** Rom 8:2, Jem 2:12, Jon 13:17

\* **1:26:** Sam 34:13, Sam 141:3

*Kimiaha tihō rəmnəmwhən a ia kimiaha me*

<sup>1</sup> \*Piak me, kimiaha hiənahatətə raka ia Iərimənu asori səkitaha Iesu Kristo. Ro pen kimiaha tihəpkopəiti mhə ia kimiaha me, mətə tihō rəmnəmwhən a. <sup>2</sup> Trini minuə kimiaha hiəusəsəmwīn kimiaha me, nənə iəmə kəru krouuvnimwə pehe, riti tinari səvənhi ramasan, ruvei pen rig kino ia kol, riti nautə səvənhi riwən, tinari səvənhi rəpəruəpəruə, kimiaha tihaməkeikei mhō rəmnəmwhən a ia nirau. <sup>3</sup> Rərəha mə hiəsiai iəmə tinari səvənhi ramasan, mhəni pen tukwe in mə, “Uvehe, məkure i ia kwopun amasan ikin,” mhəni ərəha iəmə i nautə səvənhi riwən mə, “Ərer pen fwe,” uə “Əkurei irapw ia nisuk.” <sup>4</sup> Nəpīn kimiaha hiamō noien me iamīnhi, hiətōni mə kimiaha nepwīn hiasori mhəpi raka kimiaha nepwīn. Nənə hiaməkiri nərmama ia nətərigien ərəha səkimiaha. <sup>5</sup> \*Piak keikei me, hətərig ro. Kumwesən ruvərfi raka nərmama nautə səvənraha riwən ia təkure tiprənə i mə nahatətəien səvənraha triskai. In ruvərfi raka mwi irəha mə tuhəuvnimwə pen ia nitətə sə in ramərimənu irə. Nitətə nəha Kumwesən riməni mə nərmama səməme hokeikei in tuhəuvnimwə pen irə. <sup>6</sup> Mətə kimiaha hiamətə ərəha a nərmama me nəha nautə səvənraha riwən. Mətə nisimə nəha kamho nəmisəien m kimiaha? Nisimə nəha kamhəvi irapw kimiaha ia kwopun kaməkiri nəgkiariien ikin? Kwa nərmama me nəha nautə səvənraha rasori kamho iamīnhi irə. <sup>7</sup> Irəha nəha kamhəni ərəha nahag asori səvəi Iesu, nəhag sə Kumwesən rinəkwein kimiaha irə. <sup>8</sup> \*Mətə

\* **2:1:** Wok Me 10:34, Jem 2:9

\* **2:5:** 1Kor 1:26-28

\* **2:8:**

Mat 19:19, Kal 5:14

loa asori səvəi Iərimənu səkitaha raməmak ia Nəkukuə Ikinan rani mə, “Tikaməkeikei mokeikei piam rəmwhen ikokeikei atukw ik.” Trini minuə kimiaha hiamesi pen pərhien nəgkiariien nəha, hiamo noien amasan. <sup>9</sup> \*Mətə trini minuə hiamopəiti ia nərmama nepwɪn, hiamo noien ərəha, nənə loa nəha tro pui kimiaha, mɪni mə kimiaha nərmama sə hiamərui Loa. <sup>10</sup> \*Trini minuə iərmama riti ramarkut mə tresi pen pam nəfe Loa səvəi Kumwesən rani, mətə rapəti ia nəgkiariien kuatia a, rəmwhen mə in rɪnərui nəgkiariien me pam ia Loa nəha. <sup>11</sup> \*Kumwesən nəha sə rɪməni mə, “Tikəpwəh nakresien pran səvəi iərməpə,” Kumwesən nəha in nəha rɪməni mwɪ mə, “Tikəpwəh nousi əpuneien iərmama.” Trini minuə ikəpwəh nakresien pran səvəi iərməpə, mətə ikamousi əpune iərmama, ik iərmama ikamərui ihi Loa səvəi Kumwesən. <sup>12</sup> \*Nəgkiariien me səkimiaha mɪne noien me səkimiaha tuhaməkeikei mhesi pen loa sə ramejvinari ia kimiaha. Kimiaha tihaməkeikei mho iamɪnhi irə ti nəri nə mə Kumwesən trəkiri kimiaha ia loa nəha. <sup>13</sup> \*Trini minuə iərmama riti rəpwəh napiien nərmama nəpɪn raməkiri irəha ti noien me səvənraha, Kumwesən trəpwəh napiien in nəpɪn trəkiri in ti noien me səvənhi. Napiien ti iərmama ramasan məpi raka nəkiriiien in ti noien me səvənhi.

*Nahatətəien sə rɪpko mhə nari riti ro nəri auər a i*

---

\* **2:9:** Dut 1:17    \* **2:10:** Mat 5:19    \* **2:11:** Eks 20:13-14, Rom 13:9    \* **2:12:** Kal 6:2, Jem 1:25, 1Tes 2:16    \* **2:13:** Mat 5:7, Mat 18:32-35

14 \*Piak me, trəfo masitu ia iərmama riti trini minuə rani mə ramahatətə ia Iesu Kristo mətə in rīpko mhə nari riti, ko nahatətəien sə ro iamīnhi irə ruvehimīru in? Rekəm! 15 \*Trini minuə piəvtaha riti uə kitirimətaha riti ramarə ərəha tīnari səvənhi riwən nəvegīnien sənəni rəpwəh nəmwhenien, 16 tihaməkeikei mhəuvei pen tīnari uə nəvegīnien min. Trini minuə hiəpwəh nuvehi penien nari riti min, mhəni pen a tukwe in mə, “Evən ia nəmərīnuien, məpwəh nəkwieien, mənī amasan nari,” nəgkiariien nəha trəfasitu irə? Ro nəri auər a i. 17 \*Ia noien nəha rəmwhen a mwi nahatətəien əpa trini minuə rīpko mhə nari riti remhə. 18 \*Mətə iərmama riti trəgkiari iamīnhi irə mīni mə, “Ik səim nə nahatətəien, mətə iou səiou nə noien me.” Itə. Ko iko ro iakətoni nahatətəien səim mətə ipko mhə nari riti? Rəknekīn. Mətə iou iakukurən noien ikətoni ia noien me səiou mə iakamahatətə pərhiēn. 19 \*Ik ikani nīpərhiēnien ia Kumwesən mə in kuation. Ramasan. Nəremhə me irəha mwi kamhəni nīpərhiēnien irə, nənə kamhəhekīr mamhətəmniwīn. 20 Ik iərmama ikreirei nari. Nahatətəien sə rīpko mhə nari riti ro nəri auər a i. Ikokeikei mə tako ikətoni mə nəri nəha ro nīpərhiēnien i? 21 \*Rerīm trīrhi ro kaha kupwən səkitaha Epraham. In ratukwatukw ia nəmri Kumwesən ia noien me səvənhi uə rekəm? Ouəh, Kumwesən rīmənī mə in ratukwatukw ia nənimen nəpīn rīnaməmrutə tīni, Aesak, ia təkure nīfatə. 22 \*Ikətoni mə nahatətəien səvəi Epraham mīne noien me səvənhi krauo nari kuation. Noien me

\* 2:14: Mat 7:21      \* 2:15: 1Jon 3:17      \* 2:17: Jem 2:20,26

\* 2:18: Kal 5:6      \* 2:19: Mat 8:29      \* 2:21: Jen 22:9-12

\* 2:22: Hip 11:17-18



səvənhi həno nahatətəien səvənhi ruvehe matuk-watukw məmwhen. <sup>23</sup> \*Nənə nəgkiariien i səvəi Nəkukuə Ikinan ruvehe mukuə. Rini mə, “Epraham rini nīpərhiēnien ia Kumwesən. Nənə ti nəri nə mə in rahatətə iamīnhi, Kumwesən rətə in mə in ratukwatukw ia nənimen.” Kurirə irə kəkwein Epraham mə in riti nə Kumwesən. <sup>24</sup> Ro iamīnhi irə hiamətoni mə iərmama in ratukwatukw ia nəmri Kumwesən ia noien me, rīpko mhə ia nahatətəien əpa.

<sup>25</sup> \*Rəmwhen a mwi rerimīaha trīrhi ro prən nəha Rehap, pran səvəi suatuk. In ratukwatukw ia nəmri Kumwesən ia noien me səvənhi uə rekəm? Ouəh, Kumwesən rīməni mə in ratukwatukw ia nənimen nəpīn prən nəha rīnəsevər ia nimwə səvənhi ti iəmə kəru sə kīnərhi pen irau krouevən rouətə afafa Jeriko. Nənə kurirə irə rərhi pen irau krauesi pen suatuk əpə iti rauevən. <sup>26</sup> \*Nīpwrai iərmama neiahagien riwən irə ruvamhə. Ia noien nəha rəmwhen a mwi nahatətəien əpa sə rīpko mhə nari riti remhə.

### 3

#### *Ik tikətui amasan ti nəfe nəramim rani*

<sup>1</sup> \*Piak me, rərəha mə kimīaha hiəpīk hiəuvehe mho nahatən me ia kimīaha. Kimīaha hiəukurən mə nəpīn Kumwesən trəkiri kimaha nahatən me tro riskai mwi m kimaha məpi raka nərmama me nepwīn. <sup>2</sup> Nəpīn rīpīk kītaha pam samapəti, mətə iərmama sə rəpwəh nəfwəkourien ia nəgkiariien səvənhi in iəmə atukwatukw pərhiēn. Iərmama

\* 2:23: Rom 4:3,9,22, 2Kron 20:7, Aes 41:8 \* 2:25: Hip 11:31

\* 2:26: Jem 2:17 \* 3:1: Luk 12:47

sə raməkoui amasan nəramin riməru tukwe in ti nəkouien mwi nīpwrān me pam. <sup>3</sup> Kitaha saməuvei pen fraetel ia nəkwai hos me mə tuho nəkwataha. Ia noien nəha saməkoui nīpwrāi hos me pam. <sup>4</sup> Hətə ro mwi nitətə me. Nīpwrānraha rasori. Nīmətāgi asori me kamhəpwi irapw irəha. Mətə nəri sə raməkəkini irəha irə rouihi a. Kamhəuvən ia kwopun pəku iəmə sə raməkəkini nitətə rokeikei. <sup>5</sup> Ia noien nəha rəmwhen a mwi nəramitaha rouihi ia nīpwrataha, mətə raməfiutə pīk nari. Rerimīaha tramrhi nəri. Nukumheəv ouihi rukurən nurkwumenien napw asori sə ramahi əmwesi nei mhiə me rīpīk. <sup>6</sup> \*Nənə nəramitaha rəmwhen ia napw. Rərəha anan ia nīpwrataha me pam, mamō nīpwrataha me pam ruvehe məmkekīk. Kwopun napw asori rauək ikin ramhiai pehe napw ia nəramitaha. Nənə nəramitaha ramhiai pen napw ia nīmīruien pam səkītaha. <sup>7</sup> Nəri əprmin me pam həukurən nuveheien mhəmweimwei. Nərmama me həno raka noien nəha ia nīrəha me pam, menu me, uə snek me, uə nəmu me. <sup>8</sup> \*Mətə iərmama riti riwən ko ro nəramin ruvehe mīmweimwei. Nərami iərmama nəri ərəha riti ko rīpkarwīs mhə. Rukuər ia nəri akonə sə ramosi əpune iərmama. <sup>9</sup> \*Ia nəramitaha saməgnəgīni Kumwesən Tata səkītaha.<sup>a</sup> Nənə ia nəramitaha mwi saməkwein ərəha ia nərmama Kumwesən rino irəha həmwhen irə. <sup>10</sup> Nəkwataha kuatia, krouəgnəgīni Kumwesən irə, nənə krouarə rouəkwein ərəha mwi ia nərmama. Piak me, noien

\* **3:6:** Mat 12:36-37, Mat 15:11,18-19    \* **3:8:** Rom 3:13    \* **3:9:** 1Kor 11:7    <sup>a</sup> **3:9:** Nəgkariien səvəi nəkur Kris kupwən rini iamīnhi irə minuə 'Iərimənu Tata səkītaha.'

me nəha mə trɪpko mhə iamɪnhi. <sup>11</sup> Rəfo, ia nəmri nui kuation ko nui mɪne təsi irau pəri krouapour? <sup>12</sup> Rəfo, piak me, ko niemis rukuə nukwai olif, uə nei nəha krep rukuə nukwai niemis? Rekəm! Rəmwhen mwi kwopun kakwəhi təsi ikin ko kɪpkukwəhi mhə mwi nui ikin.

*Nukurənien sə ruku pen ia neiai*

<sup>13</sup> Sin ia kimiaha rukurən nari, uə nukurənien səvənhi rəpwəmwis? Iərmama nəha traməkeikei mo noien amasan, məpwəh nəfiətəien in. Noien nəha trahatən pen mə in rukurən pərhiən nari.

<sup>14</sup> Mətə trɪni mɪnuə rerimiahə ramrhi ərəha kimiaha me uə hiamətərig atukw a ia kimiaha me mə tihəfo mhəutə mhəpi raka nərmama nepwɪn, kimiaha tihəpwəh nəfiətəien ia kimiaha me mə hiəukurən nari, ti nəri nə mə ia noien nəha hiameikuə a mhəpwəh niniien nɪpərhiənien.

<sup>15</sup> \*Iərmama sə ramo noien nəha rɪpkuvehi mhə nukurənien sə ruku pen ia neiai, mətə in ruvehi nukurənien sə ruku pen ia tɪprənə i. Nənɪmwɪn Ikinan rɪpkuvei pen mhə nukurənien nəha min, mətə ruku pen ia nəremhə me. <sup>16</sup> Nəpɪn nərmama rerɪnrəha ramrhi ərəha irəha me uə irəha kamhətərig atukw a ia nirəha mə tuhəfo mhəutə mhəpi raka nərmama nepwɪn,

ia kwopun kamharə ikin tihətoni kamho pɪpɪri ia narɪmnari me, mamho mwi noien ərəha me pam. <sup>17</sup> Mətə iərmama sə ruvehi nukurənien nəha ruku pen ia neiai noien səvənhi ropə. Nəri sə rakupwən nətərigien səvənhi rəmher. In iərmama sə raməmri nəmərɪnuien. Noien səvənhi ramasan məpou. In ramsiai nətərigien

---

\* **3:15:** Jem 1:5,17

səvəi nərmama me səpəmsəpə. In ramapi pik ti nərmama. Nukurəniēn səvəi iərmama nəha rukua nukwan rīpik sə ramasan ia nīmīruīēn səvənhi. In ramo rəmnəmwhēn ia nərmama me pam, məpwəh neikuəien. <sup>18</sup> \*Nəpīn nərmama səməme kamhəmri nəmərīnuīēn kamharə ia nəmərīnuīēn rəmwhēn mə kamhəpwei nuni nari riti. Nuni nari nəha trutə mukuə kwənkwan nə narəien sə ratukwatukw.

## 4

### *Iərmama sə rokeikei pik noien səvəi tīprənə i*

<sup>1</sup> \*Nəfe nəha nukune naruagəniēn me mīne nukune nəvisəien me səkimiaha? Rosi in i uə rekəm? Ia rerīmiaha kimiaha hiokeikei pik mə tihəregi ramasan ia narimnari me pam, nənə noien nəha ramo kimiaha hiaməvisə ia nəpīn me. <sup>2</sup> Hiokeikei nari riti, mətə rəknekīn tī nuvehīēn, ro pen hiōusi əpune iərmama tukwe. Rerīmiaha rakres nari riti səvəi iərməpə, mətə rəknekīn tī nuvehīēn, ro pen hiəvisə, mamharuagən tukwe. Kimiaha hiəpwəh nuvehīēn nəfe hiokeikei, tī nəri nə mə hiəpkəres pen mhə Kumwesən i. <sup>3</sup> Trīni mīnuə kimiaha hiəres pen i, hiəpwəh nuvehīēn, tī nəri nə mə hiaməres, mətə nətərigiēn səkimiaha rīpkatukwatukw mhə. Narimnari me nəha hiaməres pen Kumwesən mə truvei pehe m kimiaha, hiokeikei mə tihəuvehi nənə mhəuvehi nəmri nari sə nətərigiēn ərəha səkimiaha rokeikei. <sup>4</sup> \*Kimiaha hiamwhēn prən i sə raməpwəh səvənhi iərman mamesi pen iərman əpə. Rəfo? Rosi

\* **3:18:** Mat 5:9, Aes 32:17, Hip 12:11    \* **4:1:** Rom 7:23    \* **4:4:** Rom 8:7, 1Jon 2:15

kimiaha hiäreirei mə iärmama sə rokeikei pik noien me səvəi tıprənə i truvehe iärmama sə raməmwəki Kumwesən? Ro iamınhi irə trini minuə iärmama riti ia kimiaaha rinuə trokeikei pik noien me səvəi tıprənə i in trəmwəki Kumwesən.

<sup>5</sup> \*Rəfo? Rosi kimiaaha hiäreirei nəgkiariien i raməmak ia Nəkukuə Ikinan? Rani mə,

“Nənimwin nəha Kumwesən rinəmri raməmak ia reritaha rokeikei pik

mə kitaha səvəi Kumwesən əpa.”

Nənə nəgkiariien nəha rıpkə mhə nəri auər a i.

<sup>6</sup> \*Mətə Kumwesən raməriari pehe namasanien m kitaha rasori pik. Ro pen Nəkukuə Ikinan rani mə,

“Kumwesən rerin rıpkagien mhə ti nərmama səməme kamhəfiətə ia nirəha,

mətə raməriari pen namasanien səvənhi m nərmama səməme kamhəuvehi irapw irəha.”

<sup>7</sup> \*Ro iamınhi irə kimiaaha tihaməkeikei mheiwaiu, mharə tegin Kumwesən, mhəni rekəm ti Setan, nənə in trəpwəh kimiaaha map. <sup>8</sup> \*Kimiaha

tihəuvehe ipaka ti Kumwesən, nənə in truvehe ipaka tukumiaha. Kimiaha nəkur ərəha me

tihaməkeikei mhərkwerig. Kimiaha nətərigien səkimiaha ro kəru tihaməkeikei mho rerimiaha rəmher. <sup>9</sup> Ramasan mə tihəregi rərəha,

mhasək, mhəkwein əpwəmwis. Pwəh narisien səkimiaha ruvehe mo nasəkien irə. Pwəh nagienien səkimiaha ruvehe mo nəpouien irə.

<sup>10</sup> \*Kimiaha tihaməkeikei mheiwaiu mhənimwi

---

\* **4:5:** Eks 20:3,5    \* **4:6:** 1Tes 5:5    \* **4:7:** Efes 6:12    \* **4:8:**

Sek 1:3, Mal 3:7, Aes 1:16    \* **4:10:** Job 5:11, 1Tes 5:6

nukurhumiaha ia nəmri Kumwesən, nənə in truvehi utə kimiaha.

*Kimiaha tihəpwəh nini ərəhaien kimiaha me*

<sup>11</sup> Piak me, kimiaha tihəpwəh nini ərəhaien kimiaha me. İərmama sə rani ərəha piəvni uə rani piəvni mə ramo noien ərəha, iərmama nəha ramini ərəha Loa səvəi Kumwesən, mamini mə Loa nəha rəpwəh nəmwhenien. Mətə nəpın ikani loa nəha mə rəpwəh nəmwhenien, ikəpwəh noien nəfe Loa nəha rani, mətə ikamo ik iəmə sə ikasori ia Loa nəha. <sup>12</sup>\*İərmama kuatia in əpa rauvehi nasorrien mə trəmri Loa, məkiri noien me səvəi nərmama, nənə mərpwın tai noien me səvənraha. İərmama nəha in nəha rauvehimiru nərmama, mamouraha mwi irəha. Mətə ik sin i? Rəfo ikaməkiri noien me səvəi piam?

*Ik tikətigite ia Kumwesən ia nəfe tiko trakwakwi tineis mine*

<sup>13</sup>\*Tihətərig ia nirak kimiaha səməme hiaməni mə, “İpwet uə trakwakwi tsəuvən ia taon i uə taon nəha, mharə nuk kuatia, mho pisnes fwe ikin, mhəuvehi mane.” <sup>14</sup>\*Kimiaha tihəfukurən nəfe trımwei irapw trakwakwi? Nəfe nəha nımıruien səkimiaha? Kimiaha hiəmwhen ia nise napw sə ruvehe nəpın ouihi a nənə marə miwən mwi. <sup>15</sup>\*Mətə nəgkiariien sə ratukwatukw mə kimiaha tihəni ro iamınhi irə, “Trini minuə nəkwai Kumwesən pərhiən, tsarə mho narimnari me i uə narimnari me nəha.” <sup>16</sup> Mətə ipwet mine kimiaha hiaməgkiari mamhəfiutə ia kimiaha.

\* **4:12:** Rom 2:1, 14:4      \* **4:13:** Luk 12:18-20      \* **4:14:** Prov 27:1, Sam 39:5,11      \* **4:15:** Wok Me 18:21

Nəgkiariien sə raməfiəutə nərmama iamɪnhi rərəha. <sup>17</sup> \*Iərmama sə rukurən nəfe noien ratukwatukw mə tro, mətə in rəpwəh noien, in ramo nərəhaien.

## 5

*Nəvəhagien ramevən ti nərmama nautə səvənraha rasori*

<sup>1</sup> \*Kɪmiaha nərmama nautə səkɪmiaha rasori tihətəriɡ ia nirak. Ramasan mə kɪmiaha tihəsək mhəkwein əpwəmwiːs ti nəmisəien me nəha səməme kamhəuvehe tuheste kɪmiaha. <sup>2</sup> \*Nautə səkɪmiaha ruvəməriː. Uvnə me hənani raka tinari me səkɪmiaha. <sup>3</sup> Kol mine silva səkɪmiaha rinopwei raka. Nopweiiien nəha səvənraha trahətən pen mə nɪpərhiienien kɪmiaha hiəno noien ərəha, nənə trahi nɪpwramiaha rəmwhen ia napw. Ipaka nəpɪn sampam i, mətə kɪmiaha hiamoeite ihi nautə me səkɪmiaha. <sup>4</sup> \*Hətə ro! Nərmama me səməme kamhowok həno raka wok fwe ia nəmhien me səkɪmiaha, mətə kɪmiaha hiəpwəh nərəkuien irəha. Nərəkuien nəha səvənraha ramasək mani mə kɪmiaha hiəno noien ərəha. Iərimənu sə rauvehi niskaiien me pam ruvəregi raka ia nəkwəregin nasəkien səvəi nərmama səməme kamhesi nəveginien sə ruvəmruə fwe ia nəmhien me səkɪmiaha. <sup>5</sup> \*Ia tɪprənə i kɪmiaha hiəpwəh niseseien. Nəfe nautə me kɪmiaha hiokeikei mə tihəuvehi hiaməuvehi. Hiaməkwməni atukw a kɪmiaha hiaməisi mhəmwhen ia kau me səməme rɪpko mhə tui kousi əpune irəha. <sup>6</sup> Kɪmiaha hiaməkiri nəmə

---

\* **4:17:** Luk 12:47    \* **5:1:** Luk 6:24    \* **5:2:** Mat 6:19    \* **5:4:** Dut 24:14-15, Mal 3:5  
 \* **5:5:** Luk 16:25, Jer 12:3, 25:34

atukwatukw me mə tuhaməkeikei mhemhə. Hiamousi əpune irəha, nənə həpwəh nəsisəgien kimiaha.

*Nətərigien səkimiaha trəpwəmwis*

7 \*Piak me, kimiaha tihaməkeikei mho nətərigien səkimiaha rəpwəmwis, mamheitenhi mheste nuveheien səvəi lərimənu səkitaha. Hətoni ro lərmama sə raməmhū raməfo mamō nətərigien səvənhi raməpwəmwis mameitenhi nəveginien amasan sə rutə pehe ia tīprənə. Ko ripkesi akwauakw mhə, mətə tro nətərigien səvənhi rəpwəmwis meste nesən kupwən rauər nənə məkwə me nepwīn həuvehe mhəukurau nənə nesən sə ro kəru irə rauər mwī. 8 \*Kimiaha mwī tihaməkeikei mho nətərigien səkimiaha rəpwəmwis mīskai tī nəri nə mə nuveheien səvəi lərimənu səkitaha ruvəuvehe ipaka. 9 \*Piak me, kimiaha tihəpwəh nīni ərəhaien kimiaha me kamo Kumwesən rərpwīn noien ərəha me səkimiaha. Hətə ro! Iəmə sə trərpwīn noien ərəha me səvəi nərmama ruvəuvehe ipaka. Ramərer a ia kwəruə. 10 Piak me, rerimiaha tramrhi profet me nəha fwe kupwən haməgkiari ia nəghi lərimənu. Nəpīn kamo nəmisəien mīnraha, ho nətərigien səvənraha rəpwəmwis. 11 \*Ia nətəien səkitaha nərmama səməme kamhərer əknekin ia nahatətəien səvənraha ia nəpīn me Kumwesən ramo irəha haməgien. Kimiaha hiəuvəregi raka noien səvəi Jop. Nəpīn ramarə ia nəmisəien me ripik, rərer əknekin ia nahatətəien səvənhi. Nənə

\* 5:7: Luk 21:19, Dut 11:14, Jer 5:24, Joel 2:23

13:11-12, Hip 10:25, 1Tes 4:7

34:6, Sam 103:8, Sam 111:4

\* 5:8: Rom

\* 5:9: Mat 24:33

\* 5:11: Eks



hiənətə raka nəfe Iərimənu rino min kurirə ikin. Iərimənu rerin ramərkwəp̄ir pik ti nərmama. In ramapi ti nirəha.

*Kimiaha tihəpwəh nakutanien ia nəgkiariien me*

<sup>12</sup> \*Mətə piak me, irənhə ia narimnari me pam, trini minuə kimiaha hiəni promes riti tihəpwəh nakutanien ia nəgkiariien səkimiaha mə tiho nərmama hətoni kimiaha hiaməni pərhien. Tihəpwəh niniien nitətə ia neiai uə tigrənə i uə nari riti mwi mə tiho noien nəha. Mətə trini minuə hiəsəni nari riti, tihəni a mhəsəni mə “Ouəh.” Trini minuə hiəpkəsəni mhə nari riti, tihəni a mə “Rekəm.” Mə kimiaha hiaməgkiari əpnəpen, Kumwesən trərpwin noien ərəha səkimiaha.

*Nəfwakiiən sə ramo n̄ipwran*

<sup>13</sup> \*Rəfo? Riti ia kimiaha raməmisə? Ramasan mə rəfwaki. Riti ia kimiaha rerin ramagien? Ramasan mə rəni n̄ipu, məgnəgini Kumwesən.

<sup>14</sup> \*Riti ia kimiaha ramemhə? Ramasan mə rəkwein elta me səvəi nəfwakiiən pwəh irəha hətəgi pen oel irə ia nəghi Iərimənu mhəfwaki tukwe.

<sup>15</sup> \*Nənə nəfwakiiən səvəi nərmama səməme kamhahətətə ia Kumwesən truvehimiru iərmama sə ramemhə. Iərimənu tromasan iərmama nəha. Trini minuə iərmama nəha rino noien ərəha me, Iərimənu trenouenou noien ərəha me nəha məpwəh nərpwinien. <sup>16</sup> Ro iam̄inhi irə kimiaha tihəni pen tukumiaha me i noien ərəha me səməme hiəno, nənə mhəfwaki tukumiaha me mə Kumwesən tro kimiaha hiəuvehe mhəsənin. Nəp̄in iərmama sə ramo noien atukwatukw

\* **5:12:** Mat 5:34-37    \* **5:13:** Kol 3:16    \* **5:14:** Mak 6:13

\* **5:15:** Mak 16:18

raməfwaki, nəfwakiiē səvənhi nəgsen rasori mamō nīpwran. <sup>17</sup> \*Profet Elaeja in iərmama rəmwhēn a ia kitaha. Rəfwaki skai mə nesən trəpwəh nauəriēn. Nənə nesən rīpkauər mhə ia tənə nəha nuk kahar məkwə sikis. <sup>18</sup> \*Nənə kurirə ikin rəfwaki mwi, nənə nesən rukrutə ia nīmagouagou, kwənkwai narimnari me həutə mwi ia tīprənə.

*Iərmama sə rəruei*

<sup>19</sup> \*Piak me, trīni mīnuə kīmiaha riti rəpwəh nəgkiariēn sə ro nīpərhiēniēn məruei, nənə kīmiaha riti mwi riri in mīrəriġ, <sup>20</sup> \*iakokeikei mə rerīmiaha tramrhi nəri i. Iərmama sə ramiri raka iəmə ərəha ia suatuk sə raməruei irə mīrəriġ, in rauvehimīru iəmə ərəha nəha mə trəpwəh nemhəiēn. Kumwesən trenouenou noien ərəha me həpīk səvəi iəmə ərəha nəha, məpwəh nərīpwīniēn.

---

\* **5:17:** 1King 17:1, Luk 4:25      \* **5:18:** 1King 18:42-45      \* **5:19:**  
Kal 6:1      \* **5:20:** Sam 51:13, Prov 10:12, 1Tes 4:8

**Nəkukuə Ikinan**  
**The New Testament in the Nafe (Kwamera) language**  
**of Southeast Tanna, TAFEA Province, Vanuatu**  
**Niutestamen long lanwis Nafe blong Vanuatu.**  
**Le Nouveau Testament dans la langue Nafe de**  
**Vanuatu.**

copyright © 2013 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Nafe (Nafe)

Translation by: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2019-06-18

---

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files dated 30 Nov 2021

26b0f540-c192-5878-be67-18ede9ab1416